

HRVATSKO SELJAŠTVO I ZAPADNO- EVROPSKA CIVILIZACIJA¹⁾

I.

Za posljednjih nekoliko desetljeća u čitavom je svijetu ekonomska, politička i kulturna premoć građanskih slojeva uzdrmana i pokolebana zbog pokreta širokih narodnih slojeva. Ti su slojevi s jedne strane postali svijesni, da ih građanska manjina i ekonomski i politički iskorišćava zato, da štiti i unapređuje svoje uže interese; s druge su opet strane ti slojevi došli do svijesti, da bi organiziranjem i s pomoću sredstava, koja im pruža moderna demokracija, mogli preuzeti vlast od građanske manjine i urediti državu tako, da ona što bolje odgovara shvaćanjima i interesima puka.

Građanska manjina, u opasnosti da izgubi vlast i ekonomske prednosti, reagirala je na dva načina, da bi suzbila težnje širokih narodnih slojeva: jedan način je bio s pomoću snažno razvijene protupropagande, a drugi je bio dokidanjem postojećih demokratskih ustanova. Protupropaganda, koju je povelala građanska manjina da bi održala svoj povlašćeni položaj, sastojala se u prikazivanju »opasnosti« koja tobože prijete »kulturi«, t. j. zapadnoevropskoj civilizaciji pod pritiskom težnja i zahtjeva seljaka i radnika. Najjače je isticana »komunistička opasnost«, ali ne toliko radi same

¹⁾ Štampano u »Savremniku«, studeni, 1937.